

Ilyen is lehet egy iskola és egy könyvtár

Összefoglaló Langerné Dr. Buchwald Judit előadásáról

Finnország világhírű a magas színvonalú oktatási rendszeréről. Szerencsések, akik részt vehetnek benne, akik nem azok, pedig kíváncsiak mi, a titka hatékonyságuknak. Langerné Dr. Buchwald Judit tanárnő vállalkozott arra, hogy egy előadás keretében beszámolót tart arról, mit tapasztalt finnországi szakmai tanulmányútja során, melyen lehetősége volt meglátogatni egy finn iskolát, illetve egy ottani könyvtárat.

Langerné Dr. Buchwald Judit oktatói előadása az ELTE PPK szombathelyi másodéves közösség szervezés szak hallgatói gondozásában létrehozott Közösségszerelő-Műhely rendezvénysorozat második programjaként valósult meg. A tanárnő a szakmai tanulmányúton, még a vírushelyzet előtt, januárban vett részt. Látogatásuk alatt a Finnországban működő Jynkän Koulu komprehenzív általános iskola egy hétköznapijába tekintettek be. Az intézmény Kuopio városában működik, és oktatási reformjaival, innovációival szerzett magának nemzetközi hírnevet. A beszélgetést Fodor Viktória és Takács Róza Csenge másodéves közösség szervezés szakos hallgatók moderálták. Az előadást a Google Teams felületén lehetett követni.

A tanárnőtől megtudtuk, hogy a finn csodaként emlegetett oktatás megismerésére nagy igény mutatkozik, és gyakoriak a látogatók az intézményben. Ebben az iskolában a részletes körbevezetés díja 40 Euró/fő. A finn oktatás egyik alaptétele a megkülönböztetés nélküli egyenlőség biztosítása. Ennek megvalósulása érdekében a gyerekek tanítása 6-tól 16 éves korig szelekció nélküli, egységes alapképzésben, úgynevezett komprehenzív iskolákban zajlik, ahol még mindenki ugyanazt tanulja. A tankötelezettség 16 éves korig tart, ekkor lesz aktuális náluk a pályaválasztás kérdése. Az iskolatípusok közötti mobilitás rugalmas és a szakképző iskolákból is van lehetőség felsőfokú intézménybe folytatni a tanulmányokat. Ugyanúgy ahogy nálunk is, a finn felsőoktatás is Bologna-rendszerű, tehát alap, mester és doktori képzésre tagolódik. Az oktatás teljesen ingyenes. Az étkezésért, iskolabuszért és a tankönyvekért, sem kell fizetni az általános iskolába járóknak. Utóbbi a középiskolától válik fizetőssé.

A tanulmány út során meglátogatott Jynkän Koulu iskola egy két évvel ezelőtt épült intézmény. A látogatás napján is, mint mindig, a tanítás 9 órakor kezdődött. A gyerekek zöme biciklivel vagy gyalog érkezett annak ellenére, hogy az utak többsége csúszós és jeges volt. Érdekes, hogy a Tanárnő beszámolója szerint már az ottani 8-10 évesek is hibátlanul beszéltek angolul, sőt mertek is. A látogatók kérdéseire is szívesen válaszoltak. Egy másik számunkra különös szokás, hogy a diákok bent az épületben zokniban vagy papucsban jártak. Egy osztállyal egyszerre több felnőtt is foglalkozott, a tanáron kívül jelen voltak a pedagógiai asszisztensek, illetve igény esetén gyógypedagógusok. Fontosnak tartják, hogy a gyerekek sokat legyenek a levegőn és mozogjanak, ezért a diákok a szünetek egy részét, amelyek 30 percesek, az udvaron töltötték. A tanítási blokkok hosszabbak voltak, mint nálunk, cserébe így a szünetekre is több idő jutott. A tantermek irigylésre méltó felszereltséggel rendelkeztek. Judit tanárnő saját képekkel szemléltette a helyszínen látottakat, így mi is megtekinthettük a berendezéseket, termeket. Az ajtókon jellemzően ablakok voltak. A finn oktatásban megjelenik a hagyományok tisztelete és kiemelkedő helyet kapnak az olyan tantárgyak, mint a halászat, vadászat és a kézműves foglalkozások, ahol a diákok (fiúk és lányok egyaránt) foglalkoznak kemény anyagokkal pl. fa, fém és lágy anyagokkal pl. textília. Finnországban a tanárok szakmai tudását elismerik. Szabad kezét kapnak a módszerek, tankönyvek kiválasztásában.

A szülőket partnerként kezelik és ez megmutatkozik abban is, hogy például az új nemzeti alaptanterv kidolgozásakor mindenki hozzáfűzhetette véleményét, .

Egyik sajátossága a finn oktatási rendszernek, hogy nagyon nagy hangsúlyt fektet az egyénre, az egyedi igényekre, és jellemzően diákközpontú szemlélet hatja át. Egyedülálló innovációjuk az 'Open space learning', ami lényegében egy nyitott tanulási teret jelent, ahol egyszerre több csoport dolgozhat. A tanárnő mutatott saját képet egy ilyen fajta osztályteremről, amely egy nagy, egy három részre osztott, minden szükséges eszközzel, bútorral felszerelt tér. Itt mindenki a saját tempójának, képességeinek megfelelő feladatot végezhetett. A látogatás során is volt, aki előadást hallgatott, volt, aki feladaton dolgozott. A nagy létszám ellenére, nem zavarták egymást a diákok, nem volt hangoskodás, zsvivaj. Egy másik sajátosság a relax fülke. Ezt azért hozták létre, mert felismerték, hogy nincs két egyforma gyerek, más az ingerküszöbük, eltérő, kinek mennyi egyedüllétre van szüksége, ezért ezzel a fülkével biztosítják az elvonulás lehetőségét. Egy másik teremben egy indián sátor töltött be hasonló szerepet. További érdekesség a voice shower, ami egy fehér hangszóró, melyből nyugtató zenék, hangok szólnak.

A képekkel prezentált egyéb intézményi részek, mint például a tanári szoba, konyha sem olyan, mint amit az itthoni iskolákban megszokhattunk. Modern bútorok és eszközök, elvonulásra alkalmas részek jellemezték. Az iskolai könyvtár ajtaja az utára is nyílt, így a város lakói is használhatták. Biztosítva volt az önálló könyvtárhasználat, olvasójeggyel mindent használni lehetett. Itt is volt elvonulásra alkalmas rész, kis olvasófülkéket alakítottak ki, olvasólámpával felszerelve.

A Tanárnő az Oodi Helsinki központi könyvtárban szerzett élményét is megosztotta velünk. Megtudtuk, hogy ott egy könyvtár több mint könyvtár. Egyszerre több szerepet is betölt, és inkább úgy lehetne megfogalmazni, hogy ez egy nyitott, élő közösségi tér Helsinki belvárosában. Kiválóan alkalmas tanulni, dolgozni, kikapcsolódni is. Elhelyezkedése is kedvező, a főpályaudvar közelében található. A másik lényeges jellemzője, ami a finnek kultúrájában erősen megnyilvánul és itt is fontos elem, az az elfogadás, bizalom. Ide mindenkit szeretettel várnak, nem számít bőrszín, vallási hovatartozás, végzettség. A könyvtár használata szinte ingyenes, 1-2 olyan külön szolgáltatás van, amiért fizetni kell. A könyvtárban 64 alkalmazott dolgozik. 9 élő fával találkozhatunk az intézményen belül, továbbá 2 kávézó és 1 étterem várja az ideérkezőket. A földszinten információs pultok, pihenőhelyek találhatóak, az étkező résznél van kihelyezve vaj, kenyér, pirítós, saláta és aki vásárol, az szabadon fogyaszthat ezekből. A pihenőhelyek kialakításánál mindenkire gondoltak, a babakocsival érkezőknek külön helyet biztosítanak. A második emeleten van lehetőség a társasjátékok kölcsönzésére is. Itt a tér üveggel van körbevéve, és itt található egy kávézó is. A bemutató alapján nekem a gyerekkönyvek részlege tetszett a legjobban, nagyon modern küllem és felszereltség jellemzi. Gyakran tartanak könyvbemutatókat, de közben ezekkel párhuzamosan járhatnak ott a látogatók is. Figyelemre méltó az egymáshoz való hozzáállásuk, ami abban is megmutatkozik, hogy bár egy térben többen tartózkodnak, ez láthatóan mégsem zavarja őket, tudnak úgy viselkedni, hogy ne okozzanak kellemetlenséget a másoknak. Tanárnő elmondása alapján ez a könyvtár tele van élettel, itt senkinek nem jut eszébe a könyvtár szóról az unalom vagy a maradiság. A város életében kiemelkedő szerepet kap, mint közösségi tér, így a látogatottsági arány is nagyon magas.

Az előadás végén beszélgettünk kicsit a korábban elhangzottakról. Felmerült a kérdés, hogy vajon mi az, amit itthon ezekből mi is át tudnánk venni, egyáltalán mi kellen ahhoz, hogy hasonló innovációkat nálunk is be lehessen vezetni? Tanárnő válasza erre talán a leghelyénvalóbb; olyan emberekké kellen válunk, mint a finnek, mind felfogásban, mind gondolkodásban. Nekik sikerült kialakítaniuk a bizalom kultúráját. Példát véve róluk, hasonló hozzáállással hiszek benne, hogy ez egyszer talán nekünk is sikerülhet.

Készítette: Füredi Dóra